

ILLVSTRISSIMO
AC REVERENDISSIMO D.
STANISLAO CARNOVIO
ARCHIEPISCOPO GNESNENSI, LEGATO NATO,
REGNI POLONIAE PRIMATI,
PRIMOQVE PRINCIPI S. P.

LITTERARVM tuarum ipsa dumtaxat inspe-
ctione, Praesul amplissime, magna admiratione affe-
ctus sum, ubi eas a viro tanto datas ad me novi, nem-
pe ab Archiepiscopo Gnesnense, Legato, Polonia totius
Primate, primoq. Principe, natalibus praesecturisq.
adeo nobilitato, & quod ceteris praestat, ob res pra-
clare gestas, egregia vitae meritis summa gloria insi-
gnito: qui regalis sacerdotij functione, & sacerdotalis principatus ministe-
rio, sacerdotem simul agens & Principem, principem locum in utroque
sis facile consecutus; dum Archiepiscopi sedulam vigilantiam, Legati soli-
citem fidemq. ministerium, Primatis praecipuam diligentiam, ac denique
Principis robur indefessum, inuictumq. animum in omnibus quam absolu-
tissime exhibes: adeo ut perditissimis his deploratisq. temporibus, maxi-
mo Dei beneficio, cum quatuor hisce muneribus factus sis plurimis causa
salutis, de te Propheticum illud occinere iure liceat: Quadriga tua salua-
tio: itemq. faustis vocibus acclamare: Currus Israel & auriga eius: qui
& una simul quadripertito munere, quatuor munia expleas personarum
Moysis, Aaron, Hur, atque Iosue, sicq. insint quatuor facies vni, dum
quorum personam geris, eorumdem quatuor virtutes reddas, officiaq. per-
soluas. Ad haec, inquam, adeo admiranda, ipso primo tuarum litterarum
intuitu, immenso fulgore praestriictis oculis, pallens obstupui: verum ipsas
perlegens, mox excussio pallore, erubescere coepi, ubi inspexi immensas, quas
mibi laudes aggeras, exaggerasq. dicendi facundia, cum me illis longe im-
parem ac prorsus immeritum esse sentirem. Sed caue, ne exactius cuncta
scrutatus, inuenias (quod est in fabulis) pro virgine ceruam, vel si ex diui-
nis Scripturis petatur exemplum, conspicias pellitum pro Davide simula-
crum; suffundarisq. ipse rubore, dum ab illa imagine abhorre me senseris,
quam sinxeris tibi animo, atque stylo formaueras. Sed est plane, ut hoc
quoque nomine immortales tibi gratias agam; quod probe intelligam, vehe-
mentem amoris vim, quo me prosequeris, haud patientem angustiis arctari
limitibus, redundantia quadam in plures laudationum exitus erupisse, flu-
xisseq.

xisseq. magno impetu in flumina beneficentiae, cum adeo liberaliter non solum operam tuam spondeas, sed & facultates, tanta quantae sunt, ut ais, sponte offeras. Verum liceat illud Apostolicum usurpare: Quero vos, non vestra. In his enim quae opus sunt, satis abunde suppeditat mihi Romani Pontificis Clementis munificentia. Ceterum quod ad tuam amplitudinem spectat: plus quam satis abs te meis rebus consultum erit, si me inter clientes tuos annumeres; si vero & inter amicos, summum adicies gratiae cumulum, generoso animo tuo dignum.

Quod autem a me exigis, impartiri tibi licentiam, ut Annales nostri in Polonorum linguam vertantur, ipseque Polonus effectus, cum Polonis communi idiomate loquar, cum id existimes ad expugnandos hereticos haud leuiter profuturum: imitari plane visus es mihi fidei patrem Abraham, qui ad debellandos quinque Reges, satis sibi putauit armare vernaculos; & sequi Dauidem, qui regis neglectis armis, rusticis telis est progressus ad pugnam: quippe qui probe noueris, noua bella Dominum elegisse, in quo qui est infirmior, ille potentior habeatur. Accurro igitur summa alacritate tanto classico excitatus ad bellum, inherens tibi strenuo ac pugnandi perito, ut armiger Ionatha. Annuat votis Deus, ut tuos labores ac studia, diuina aspirante potentia, laeta victoria consequatur: concedatque mihi Euangelica promissione, ut qui lingua locuturus sum noua, serpentes pariter tollam. Sciant velim Poloni mei, omnia nostra patere ipsis: nec id quidem recens, sed iam pridem iisdem nostros oppigneratos esse labores, cum olim Romae iaciebantur Polonorum Collegij fundamenta. Sed quod ille plane visus est ad experiendas vires amoris nostri erga Polonos angustus palaestra locus: ecce vocati in latum campum, leti progredimur, non paucis tantum, sed uniuersae prouinciae profuturi, sub tanto ductore fortes, licet vires nostras pertenuis formidemus. Quod vero per viros religiosissimos, eosdemque eruditos ac maxime pios, affirmas nostros Annales fore reddendos linguae Polonae: nihil hoc potuit nunciari gratius atque iucundius. Si enim Doctor Gentium Paulus, aduentu Titi, quo vivebatur interprete, magno affectus est gaudio: quanta ego debeo gestire laetitia, tot simul nactus Apostolicos viros interpretes? Porro huius adeo gratiae petitionis tuas ipsas litteras testes, futuras posteris perpetuum monumentum, nostri qui sub prelo est quarti Annalium tomi frontispicio perspicuas cunctis affigendas curabimus, vocalem titulum, & semper loquentem inscriptionem praegransibus signatam notis summa tua erga me beneuolentia. Quin & has nostras eisdem subiiciemus litteras, quae pro foribus eorundem Annalium veluti ianitores excubent, patientes indices non concessionis solum, sed & mei erga amplitudinem tuam studij & obseruantiae: quae itidem cunctis ingredientibus notum faciant, & quae intus sunt, & omnia denique nostra, nostris exposita esse Polonis, ipsis dicata, ipsorum semper inseruitura commodis: Quibus bene precamur, ac cupimus acceptam eos a maioribus Catholicam fidem integram illibatamque
seruare,

seruare, utpote digito Dei scriptam, cum innumeris ipse eam miraculis confirmarit: agnoscantq. pastorem suum, sanctorum Antistitum legitimum successorem, veraq. fidei & paternarum traditionum heredem, earumdemq. acerrimum defensorem: cuius Apostolatus vos ipsi credentes (quos appello) signa estis in Domino, qui ab eo pastoralis studio reuocati estis ad caulas; & cum essetis oues errantes, iam conuersa fuistis ad pastorem & Episcopum animarum uestrarum, quod pro magno miraculo sit posteris commendandum: cum, ut taceam alia multa, in amplissima ciuitate, ubi duos Catholicos vix fuerat reperiri, egre totidem nunc hereticos numerari contingat: ut hac ex parte sit Magno illi Thaumaturgo Gregorio comparandus, ne temere dicere videar, preferendus: nam ille & plures numero Christianos reperit; diemq. obiens, totidem Gentiles, nempe septemdecim post se reliquit.

At tu ipse, validum Ecclesie Catholicae propugnaculum, vale: tibiq. iam etate longaeuo concedat Deus, ut instar sanctissimi Simeonis, antequam ex hac vita recedas, exoptatam, diuq. expectatam plenam videas redemptionem Israel, vniuersum inquam Polonorum populum fidei Catholicae restitutum. Romae. prid. Kal. Octobr. M D XCII.

Illustrissimæ ac Reuerendiss. D. V.

Seruus addictissimus Cæsar Baronius.

